
NAJvyšší
KONTROLNÝ ÚRAD
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

HLAVNÍ PREDSTAVITELIA NKÚ SR

Najvyšší kontrolný úrad SR vykonáva svoju činnosť prostredníctvom svojich orgánov, kontrolórov a ďalších zamestnancov. Orgánmi NKÚ SR sú – predseda, ktorý stojí na čele úradu ako štatutárny orgán, a jeho dvaja zastupujúci podpredsedovia. Úrad plní svoje úlohy prostredníctvom organizačných útvarov, ktorými sú – kancelária predsedu, sekcia stratégie, tri kontrolné sekcie a ich odbory, 8 expozitúr so sídlom v každom kraji SR, osobný úrad a referát vnútorného audítora. Od roku 1993, keď bol na základe Ústavy SR konštituovaný NKÚ SR, sa na poste jeho predsedu vystriedalo šesť predsedov; tým súčasným je Karol Mitrík.

BÝVALÍ PREDSEDOVIA

Dr. h. c., doc. Ing. Ján Jasovský, PhD.	(2.2005 - 5.2015)
Ing. Jozef Stahl	(12.1999 - 2.2005)
Štefan Balejík	(12.1994 - 12.1999)
doc. JUDr. Jozef Olej, CSc.	(4.1994 - 12.1994)
PhDr. Marián Vanko	(7.1993 - 4.1994)

VEDELI STE?

Kedy vznikol NKÚ SR?

Bolo to 1. apríla 1993 prechodom asi 50 zamestnancov z Odboru kontroly a sťažností Úradu vlády SR, pridelením financií na prevádzku, budovy a delimitáciou časti inventáru zo zrušeného Ministerstva kontroly SR. V prvých mesiacoch bol úrad materiálne vybavovaný na bežnú prevádzku, boli prijatí ďalší zamestnanci a špeciálnym kurzom kontrolórov sa zabezpečovala požadovaná odborná úroveň kontrolórov. Dokončovali sa tiež kontroly rozbehnuté na ÚV SR. To všetko sa udialo pod vedením splnomocnenca vlády Arpáda Matejku.

SÚČASNÉ VEDENIE

Predseda

Ing. Karol Mitrík (5.2015 – súčasnosť)

Podpredseda

Ing. Igor Šulaj (9.2013 – súčasnosť)

Podpredseda

Ing. Vladimír Tóth (9.2013 – súčasnosť)

PRÍHOVOR PREDSEDU

Kontrola je prirodzenou súčasťou riadenia každej verejnej či súkromnej spoločnosti. Nielen vedeniu, ale aj zamestnancom, ktorí sú prirodzenou súčasťou firemného života, nastavuje jasné zrkadlo. Zrkadlo, ktoré vypovedá o tom, či sú procesy, riadenie a fungovanie inštitúcie nastavené správne, či sú efektívne a hospodárne využívané financie, majetok, no bezpochyby aj ľudský kapitál.

Osobne som presvedčený, že Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky, ktorý mám tu česť viesť, reaguje na výzvy modernej doby. Poskytuje nezávislú spätnú väzbu poslancom zákonodarného zboru, manažmentom štátnych, verejných i samosprávnych inštitúcií prostredníctvom finančných auditov či kontrol dodržiavania zákonov, platných právnych predpisov.

Najvyššia kontrolná inštitúcia dnes stojí tvárou v tvár novým výzvam, aktívne reaguje na objednávku modernej spoločnosti. A tou je v súčasnosti bezpochyby realizácia výkonnostných, prierezových kontrol, ktorých výsledky ponúkajú objektívny pohľad na praktickú realizáciu strategických politík štátu, na účelnosť použitia verejných zdrojov i napĺňanie celospoločenských projektov.

Nové nastavenie kontroly, premietanie projektu „Hodnota za peniaze“ do každodenného života kontrolného úradu si vyžaduje kvalitné analytické zázemie. Budovanie analytického tímu preto považujem za rozhodujúci strategický cieľ, ktorého realizácia určite zvýši postavenie i vážnosť Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky. A bude to tiež krok k tomu, aby verejnosť vnímala investíciu do nášho úradu ako jednu z najlepších vynaložených v otvorenej, demokratickej spoločnosti...

VEDELI STE?

**Na koľko rokov sú do svojich funkcií volení
predseda a podpredsedovia NKÚ SR?**

Predseda a podpredsedov NKÚ SR volia poslanci Národnej rady SR v tajnej voľbe na sedem rokov. Tí istí kandidáti môžu byť zvolení najviac na dve po sebe nasledujúce obdobia. Odvolať ich môže len Národná rada SR, napríklad ak si neplnia povinnosti ustanovené zákonom.

NKÚ SR V ČÍSLACH (1993-2015)

1 786

kontrolných akcií

8 845

kontrolovaných subjektov

12 917

**podnetov od občanov,
inštitúcií, poslancov NR SR
a obecných zastupiteľstiev**

19

**kontrolných akcií na základe
uznesení NR SR**

139

trestných oznámení

135

**oznámení o porušení
finanční disciplíny**

25 161 805 eur

**objem prostředků
v oznámeních o porušení
finanční disciplíny**

VEDELI STE?

**Koliko kontrolovaných subjektov
môže skontrolovať NKÚ SR?**

12 621 subjektov

stav k 31. 12. 2015
(sumy oznámení o porušení finanční disciplíny za roky 1993 až 2008
boli prepočítané kurzom 30,126)

O ÚRADE

Najvyšší kontrolný úrad SR je nezávislým štátnym orgánom, ktorý kontroluje hospodárenie s finančnými prostriedkami a majetkom štátu, územnej samosprávy a s finančnými prostriedkami Európskej únie. Jeho postavenie a pôsobnosť ustanovujú čl. 60 až 63 Ústavy SR a zákon č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky. Svoju kontrolnú činnosť vykonáva na základe uznesenia Národnej rady SR a podľa vlastného plánu kontrolnej činnosti. Podobné kontrolné inštitúcie pôsobia takmer vo všetkých štátoch sveta, napriek tomu ani v rámci samotnej Európskej únie neexistuje jednotný model ich fungovania.

ORGANIZÁCIA

Organizačné a operatívne záležitosti sú v rámci NKÚ SR prerokovávané v Kolégiu. Jeho členmi sú okrem ústavných činiteľov aj generálni riaditelia sekcií.

Kancelária predsedu:

Ing. PhDr. Ľubomír Andrassy, lubomir.andrassy@nku.gov.sk

Sekcia stratégie:

Ing. Mária Kysucká, maria.kysucka@nku.gov.sk

Sekcia hospodárskych odvetví a európskych fondov:

Mgr. Ľubica Gazdová, lubica.gazdova@nku.gov.sk

Sekcia špeciálnych odvetví a činností:

Ing. Peter Kapuscinský, peter.kapuscinsky@nku.gov.sk

Sekcia finančná a daňová:

Ing. Ivana Morvayová, ivana.morvayova@nku.gov.sk

ČO KONTROLUJE NKÚ SR?

- vládu, jednotlivé ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy SR
- inštitúcie, ako aj právnické osoby, ku ktorým vykonávajú funkciu zakladateľa alebo zriaďovateľa ústredné orgány štátnej správy alebo iné subjekty štátnej správy
- miestne samosprávy (obce a mestá) i vyššie územné celky, ich príspevkové, rozpočtové organizácie a nimi zriadené právnické osoby
- štátne účelové fondy
- verejnoprávne inštitúcie
- fyzické a právnické osoby aktívne zapojené do čerpania vnútroštátnych, verejných, európskych či iných zahraničných finančných zdrojov
- úrad predkladá zákonodarnému zboru (NR SR) stanovisko k návrhu štátneho rozpočtu
- úrad vyhotovuje stanovisko pre Národnú radu SR k Štátnemu záverečnému účtu

VEDELI STE?

Kedy na našom území vznikol predchodca NKÚ SR?

Kontrolný orgán s pomerne širokými právomocami nielen v oblasti kontroly účtov, ale aj samotného riadenia účtovníctva zriadila už v roku 1761 cisárovná Mária Terézia. Osobitnou črtou Účtovnej komory bolo tzv. právo preventívnej kontroly, keďže tento úrad vo všetkých dôležitých finančných záležitostiach vypracovával dobrozdanie s odkladným účinkom až do rozhodnutia cisárovnjej. Preventívnu kontrolu sa komore nepodarilo udržať v jej kompetencii a v roku 1773 bola zrušená. V minulosti postupne vznikali a zanikali ďalšie orgány na kontrolu verejných financií.

STOP NEEFEKTÍVNEMU HOSPODÁRENIU

TYPY KONTROL

Finančná kontrola posudzuje finančné výkazy, časti účtovníctva a rozpočtovníctva kontrolovaného subjektu. Kontrola overuje, či sú údaje a predkladané informácie v súlade s platným účtovným a legislatívnym rámcom finančného vykazovania.

Kontrola súladu sa zameriava na kontrolu z hľadiska dodržiavania zákonov a predpisov pri vynakladaní verejných prostriedkov kontrolovaných subjektov.

Kontrola výkonnosti preveruje, či subjekt vynakladá verejné prostriedky hospodárne (minimalizovanie nákladov so zreteľom na primeranú kvalitu), efektívne (získanie maxima z dostupných zdrojov) a účinne (dosiahnutie zámerov a cieľov), a či vytvára priestor na zlepšenie stavu.

VEDELI STE?

Koľko môže trvať kontrolná akcia?

Kontrolná akcia (KA) zahŕňa spravidla kontrolu viacerých subjektov (niekedy aj viac ako 100) a jej dĺžka sa odvíja od jej náročnosti, účelu, ako aj od počtu kontrolovaných subjektov. Hoci najkratšie KA predstavujú spravidla obdobie približne dvoch mesiacov, tie najdlhšie, rozdelené do viacerých etáp, prebiehajú v niektorých prípadoch aj dva roky. V priemere trvá proces jednotlivých KA 8 mesiacov.

AKO PREBIEHA KONTROLA?

PLÁNOVANIE KONTROLNEJ ČINNOSTI

Plán kontrolných akcií (KA) na ďalší rok sa schvaľuje spravidla už na jeseň. Zoznam KA je zostavený najmä na základe analýzy rizík, strategických cieľov úradu, podnetov od občanov. V rámci KA sa schvaľuje ich účel a cieľ, stanovujú sa kontrolované subjekty, časový rámec.

PRÍPRAVA KONTROLNEJ AKCIE

Kontrolná skupina pre danú KA stanoví účel, predmet, ciele kontroly, ako aj kontrolované obdobie, na ktoré sa zameria. Oboznamuje sa s kontrolovaným subjektom a prostredím, stanovuje si možné riziká. Kontrolóri už v rámci prípravy KA môžu vyžadovať informácie potrebné k samotnému výkonu kontroly.

VÝSLEDKY KONTROLY

Kontrolóri následne vypracujú záverečnú správu so zisteniami, závermi a odporúčaniami z kontroly pre riešenie a zlepšenie zisteného stavu. Kým protokol je adresovaný predovšetkým samotnému kontrolovanému subjektu, stručnejšia záverečná správa je určená pre troch najvyšších ústavných činiteľov, širokú verejnosť a médiá.

VÝKON KONTROLY

Kontrolóri od kontrolovaných subjektov získavajú informácie, dokumenty, uskutočňujú rozhovory so zamestnancami subjektov. Na základe svojich zistení vypracujú protokol s odporúčaniami na odstránenie vzniknutých nedostatkov a porušení zákona. Kontrolovaný subjekt dostane priestor na vyjadrenie námietok, ktoré v prípade opodstatnenosti úrad zapracuje do protokolu ako dodatok.

SAMOSPRÁVY

Zásadným posunom k rozšíreniu kontrolnej pôsobnosti NKÚ SR aj na verejné prostriedky vyňaté z kompetencií úradu, bola novelizácia Ústavy SR. Kontrolná pôsobnosť sa od 1. januára 2006 významne, okrem iného, posilnila aj o kontrolu hospodárenia s majetkom, majetkovými právami, finančnými prostriedkami, záväzkami a pohľadávkami obcí, vyšších územných celkov, teda na oblasť územnej samosprávy.

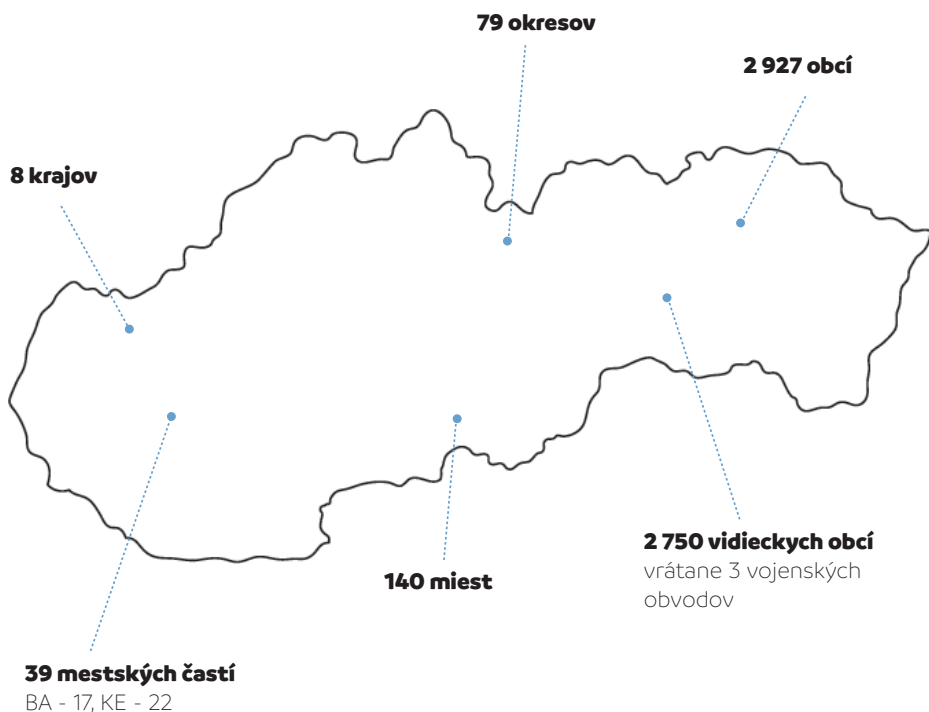
NKÚ SR okrem už existujúcich regionálnych pracovísk úradu – expozitúr v Banskej Bystrici a Košiciach, vytvoril v roku 2006 expozitúry v Bratislave a v Nitre, a v roku 2007 zriadil ďalšie expozitúry v sídlach krajských miest Trenčín, Žilina a Prešov, a to s cieľom priblíženia výkonu kontroly kontrolovaným subjektom a zefektívnenia kontroly. Úrad následne prešiel na systém „expozitúra v každom kraji“, preto zriadil k 1. januáru 2009 expozitúru NKÚ SR aj v Trnave.

Kontroly v rámci VÚC uskutočňuje NKÚ SR spravidla každé dva roky, kontroly krajských a okresných miest raz za štyri roky. Najčastejšie nedostatky, ktoré slovenskí kontrolóri zisťujú od roku 2006, súvisia s viacerými oblasťami. Vážne pochybenia úrad dlhodobo sleduje pri uzatváraní zmlúv, ktoré nie sú kryté v rozpočtoch samospráv. Obce a mestá nedodržiavajú pravidlá pri verejnom obstarávaní a nedostatky súvisia aj s obchádzaním zákona a zadávaním zákaziek napriamo. Skúsenosti NKÚ SR za prvých desať rokov hovoria rovnako

o tom, že zamestnanci samospráv nedodržiavajú zákon o slobodnom prístupe k informáciám, keď objednávky a faktúry nezverejňujú alebo ich sprístupňujú s výrazným časovým odstupom a nedostatky sa objavujú aj vo fungovaní vnútorného kontrolného systému.

VEDELI STE? **SLOVENSKO má**

SPOLUPRÁCA NKÚ SR

Spolupráca NKÚ SR s univerzitami, s orgánmi verejnej moci i s vedeckými inštitúciami sa neustále rozrastá. Vzhľadom na rozmanitosť a náročnosť záberu kontrolných akcií, ktoré úrad vykonáva v širokom spektre oblastí, je nevyhnutné využívať externé ľudské zdroje, tzv. pribraté osoby. V tejto súvislosti úrad počíta nielen s odbornou spoluprácou, koordináciou pri vykonávaní jednotlivých kontrolných akcií, ale aj s výmenou užitočných informácií, skúseností a príkladov dobrej praxe.

Hlavným zámerom najvyššej slovenskej kontrolnej inštitúcie pri uzatváraní partnerstiev je zabezpečiť efektívnu a účinnú ochranu štátnych, verejných finančných prostriedkov. Dôležitým krokom k tomu musí byť vytvorenie praktických podmienok na vzájomnú odbornú spoluprácu v medziach zákonných kompetencií.

Uzavretie partnerstva NKÚ SR so Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou v Nitre.

Memorandum o spolupráci uzavrel NKÚ SR
aj so Slovenskou akadémiou vied.

VEDELI STE?

S kým spolupracuje NKÚ SR pri kontrolách?

Inštitúcie:

Generálna prokuratúra SR
Ministerstvo vnútra SR
Národná kriminálna agentúra
Protimonopolný úrad SR
Slovenská akadémia vied
Slovenská komora audítorov
Slovenská komora daňových poradcov
Úrad komisára pre deti
Úrad pre dohľad nad výkonom auditu
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo
Úrad pre verejné obstarávanie
Úrad vlády SR

Univerzity a vysoké školy:

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
Trnavská univerzita v Trnave
Univerzita Komenského v Bratislave
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej
správy v Bratislave
Žilinská univerzita v Žiline

10 ROKOV KONTROLY SAMOSPRAV

ROK	KA	KS	OPATRENIA	ODPORÚČANIA
2006	19	43	560	
2007	10	118	1 391	
2008	22	123	1 451	
2009	31	183	1 504	
2010	24	150	758	
2011	37	124	1 036	
2012	15	247	2 011	367
2013	15	118	1 377	346
2014	12	340	1 944	359
2015	13	306	2 357	451
2016*	10	247	3 654	767
SPOLU	198	1 752	14 389	cca 2 892

* stav k 31. 8. 2016

KA - kontrolná akcia, KS - kontrolovaný subjekt

TN

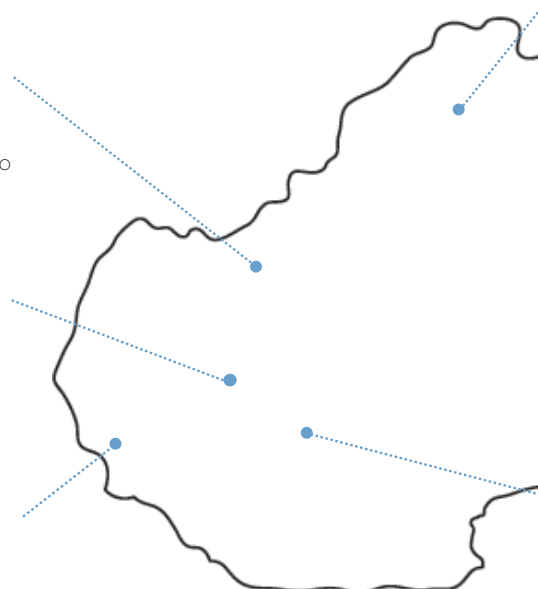
Soblahovská 6688
911 01 Trenčín
Tel.: +421 32 748 49 79
Riaditeľ: Ing. Pavol Zigo

TT

Kollárova 8
917 01 Trnava
Tel.: +421 33 598 36 11
Riaditeľ: Ing. Ivan Šíkula

BA

Miletičova 19
826 19 Bratislava
Tel.: +421 2 502 55 476
Riaditeľ: Ing. Pavel Bočan

VEDELI STE?

Aké nedostatky sa najčastejšie vyskytujú pri kontrole samosprávy?

Medzi najčastejšie zisťované nedostatky v oblasti územnej samosprávy patrí porušovanie rozpočtových pravidiel, nedodržiavanie zákona o slobodnom prístupe k informáciám, a taktiež nedostatočný vnútorný kontrolný mechanizmus.

ZA

Predmestská 1613
010 01 Žilina
Tel.: +421 41 555 39 01
Riaditeľka: Ing. Janka Pačková

PO

Obrancov mieru 6
080 01 Prešov
Tel.: +421 51 452 00 22
Riaditeľka: JUDr. Jana Tischlerová

KE

Komenského 59
040 01 Košice
Tel.: +421 55 790 11 01
Riaditeľ: Ing. Vladimír Jurek

BB

Horná 57
974 01 Banská Bystrica
Tel.: +421 48 472 86 11
Riaditeľ: Ing. Miroslav Štefánik

NR

Jelenecká 49
950 38 Nitra
Tel.: +421 37 693 38 32
Riaditeľ: Ing. Peter Bulla

BUDÚCNOSŤ NKÚ SR

Orgány verejnej moci 21. storočia musia byť otvorenými, efektívnymi a inkluzívnymi úradmi poskytujúcimi spoľahlivé elektronické služby, ktoré dokážu medzi sebou bezbariérovane komunikovať – zdieľať dáta. Národný program reforiem SR v tejto súvislosti počíta s budovaním analytických jednotiek na úrovni ústredných orgánov štátnej a verejnej správy. Najvyšší kontrolný úrad SR zareagoval na výzvu doby a od konca roka 2015 buduje špecializovaný analytický útvar. Jeho strategickým cieľom je premietiť empiricky získané dáta, informácie z kontrolnej činnosti do odporúčaní podporujúcich efektívne, hospodárne využívanie verejných zdrojov a majetku.

Prierezové, výkonnostné kontroly, realizované NKÚ SR, sú jedným zo strategických nástrojov smerujúcich k tomu, aby štátne, verejné inštitúcie podstupovali skúšky správnosti nielen z hľadiska zákonnosti ich postupov, finančných procesov, ale aby boli konfrontované tiež s otázkou reálnej hodnoty peňazí a účelnosťou ich praktického použitia. Analytický útvar najvyššej slovenskej kontrolnej inštitúcie je kľúčový pri definovaní plánu kontrolnej činnosti; analytici aktívne spolupracujú s kontrolórmí najmä pri vyhodnocovaní a vytváraní rizikových analýz, definovaní rizikových kritérií vyhodnocovania nosných národných politík.

VEDELI STE?

Môže NKÚ SR pri kontrole využívať medzinárodné skúsenosti či štandardizované postupy?

Áno, najvyššie kontrolné inštitúcie sa hlásia k medzinárodným štandardom, ktorých odborným garantom je medzinárodná organizácia INTOSAI (International Organisation of Supreme Audit Institutions); tieto metodické, procesné odporúčania sú premietané do interných národných postupov. Je to jedna z ciest, ako budovať moderný a otvorený úrad s aktívnym využitím svetových príkladov dobrej praxe.

ZÁKLADNÉ ZAMERANIE PRÁCE ANALYTICKÉHO TÍMU NKÚ SR

- Dátová banka – KIS a modul MIS (manažérsky informačný systém)
 - výnimočná pozícia úradu – empiricky získané dáta, informácie
 - otvorenosť banky pre iné analytické útvary štátnych, verejných orgánov
 - výzva – komplexný dátový model (katalóg číselníkov, zberu dát a pod.)
- Podpora kontrolnej činnosti
 - sektorové politiky, zdieľanie informácií, poznatkov, vedomostí
 - benchmarking pre posudzovanie efektivity, účinnosti
- Strategické plánovanie – katalóg rizík, riadenie rizík

Analytický tím nesmie byť odtrhnutý od kontrolnej činnosti, a preto úrad pri modelovaní analytického zázemia vychádzal zo základného trojuholníka. Na jeho špici sú zamestnanci analytického odboru, v druhej línii sú odborní garanti výkonnostných, prierezových kontrol, a v širšom zábere majú nezastupiteľné miesto kontrolóri – špecialisti, vedúci kontrolných akcií.

MEDZINÁRODNÉ AKTIVITY

NKÚ SR je od roku 1994 členom Medzinárodnej organizácie najvyšších kontrolných inštitúcií INTOSAI a jej regionálneho zoskupenia – Európskej organizácie najvyšších kontrolných inštitúcií EUROSAI. Od roku 1993 sa úrad zúčastňuje pravidelných stretnutí vedúcich predstaviteľov neformálneho zoskupenia najvyšších kontrolných inštitúcií krajín Vyšehradskej skupiny, Rakúska a Slovinska.

Úrad sa aktívne zapája aj do činnosti výborov, podvýborov a pracovných skupín INTOSAI, EUROSAI a zoskupenia Kontaktného výboru najvyšších kontrolných inštitúcií (NKI) krajín EÚ. Cieľom Kontaktného výboru, ktorý zastupujú predsedovia a prezidenti všetkých európskych najvyšších kontrolných inštitúcií a Európskeho dvora audítorov, je posilniť výmenu odborných poznatkov a skúseností z kontroly fondov EÚ, ako aj rozšíriť spoluprácu medzi členskými NKI so zámerom zlepšiť externú kontrolu. V uplynulých rokoch sa prijala zásada, že usporiadateľom stretnutia Kontaktného výboru je spravidla najvyššia kontrolná inštitúcia krajiny, ktorá v tom čase predsedá Rade Európskej únie. NKÚ SR vedie Podvýbor INTOSAI pre Peer review a svoje zastúpenie má v ďalších 20 zoskupeniach.

Medzinárodné aktivity a výmena skúseností na medzinárodnej úrovni prispievajú k rozvoju metodických postupov a kvality práce, a tým k lepšiemu napĺňaniu mandátu NKÚ SR v prospech občanov a spoločnosti.

Stretnutie predstaviteľov najvyšších kontrolných inštitúcií krajín V4 s prizvaním zástupcov z Rakúska a Slovinska v českých Ledniciach.

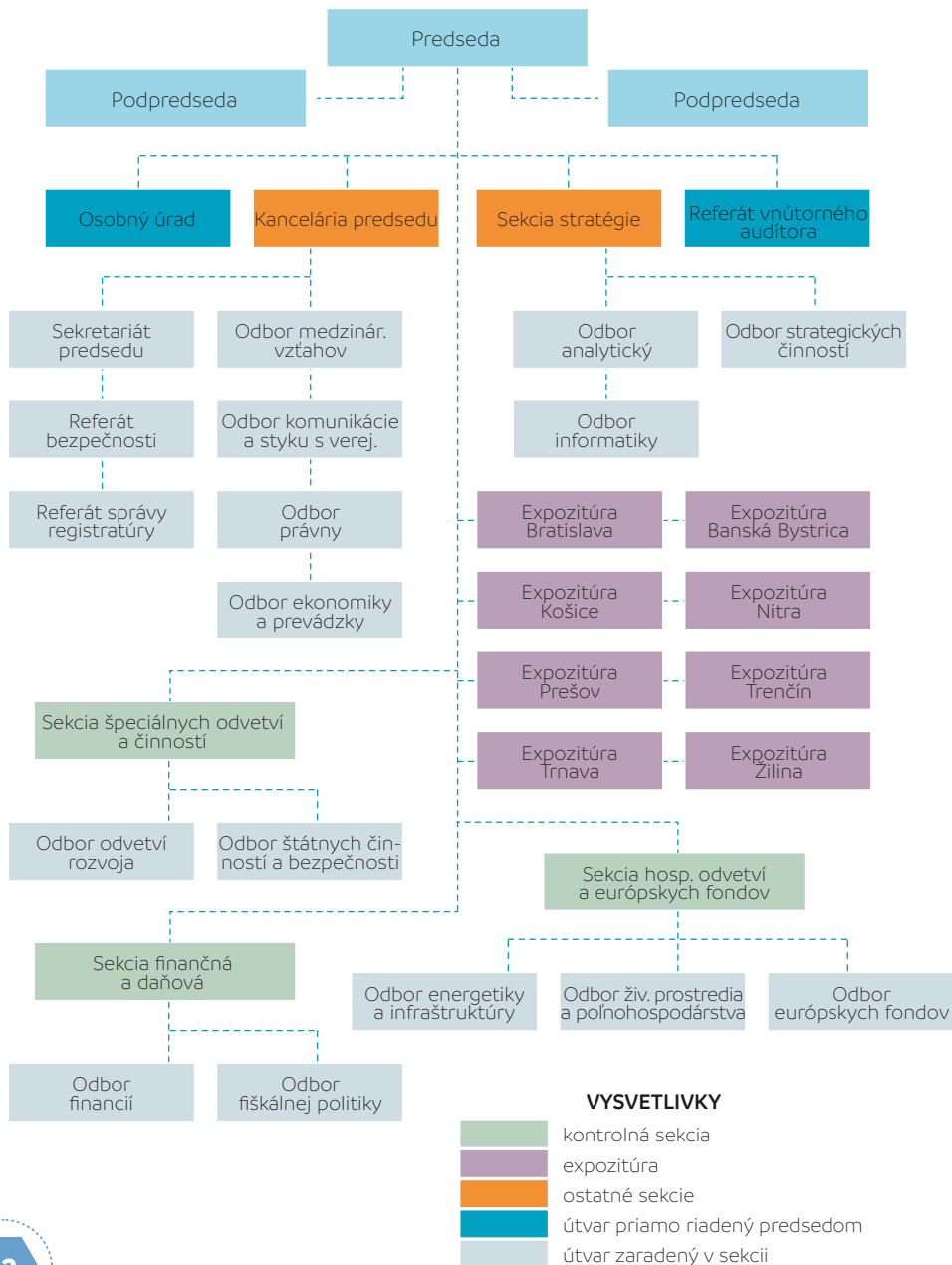

VEDELI STE?

Koľko členov má INTOSAI?

Medzinárodná organizácia združujúca najvyššie kontrolné inštitúcie je počtom svojich členov (191) druhou najväčšou medzinárodnou organizáciou, hneď po Organizácii spojených národov so 193 členmi.

ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA NKÚ SR

Slovenské predsedníctvo
v Rade Európskej únie

Najvyšší kontrolný úrad SR

Priemyselná 2
Bratislava 824 73
www.nku.gov.sk
info@nku.gov.sk
+421 2 501 14 911